

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ฟังธรรมะเพื่อสัจจะ สัจจะ สัจจะอริยสัจจะ สัจจะคือสัจจะของโลก เราารู้ได้เรื่องของสัจจะ ว่าธรรมะเป็นธรรมชาติ แต่อริยสัจจะ อริยสัจจะเหนือธรรมชาติเหนือธรรมชาติเพราะอะไร เพราะมันไม่เปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติไง ถ้าธรรมชาติมันมีการเปลี่ยนแปลงของมัน สัพเพ ธมฺมา อนัตตา สภาวะต้องเป็นอนัตตา ธรรมะเป็นอนัตตา

แต่เวลาประพฤติกฎปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ ถือว่ามีขั้นตอนขึ้นไป ออกุ๊ปธรรมๆ มันเหนือธรรมชาติทั้งนั้นนะ เพราะมันพ้นไปจากกฎของธรรมชาติ กฎของธรรมชาติจะไม่มีเข้าไปจับกับสิ่งที่มันเป็นสัจธรรมอันนั้น เพราะมันพ้นออกไป ถ้าไม่พ้นออกไปมันจะเป็นออกุ๊ปธรรมได้อย่างไร ถ้ามันเป็นออกุ๊ปธรรม เพราะมันเหนือฐานะไง เหนือฐานะที่การเปลี่ยนแปลง แต่ธรรมะเป็นธรรมชาติ มันเป็นสัจจะ มันเป็นความจริงอย่างนั้น เพราะชีวิตของเรามันเกิดมาโดยธรรมชาติ ชีวิตเราเกิดมาจากเวรจากกรรม

ถ้าเกิดจากเวรจากกรรม คนเราเกิดมาใช้เวรใช้กรรม เกิดมาสร้างเวรสร้างกรรม เกิดมาสร้างคุณงามความดี เกิดมาทำเพื่อประโยชน์กับตน ถ้าประโยชน์กับตนนะ เกิดมาแล้ว เกิดมาชีวิตนี้มีค่ามากๆ มีค่ามากเพื่อประพฤติกฎปฏิบัติไง องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก คนเราไม่ได้ดีและชั่วด้วยการเกิด คนเราดีและชั่วด้วยการกระทำ

เวลาดีและชั่วที่การเกิด นี่เรื่องบุญเรื่องกุศล ถ้าบุญกุศล เกิดในประเทศอันสมควร เกิดในพ่อแม่ที่สัมมาทิฐิ เกิดในพ่อแม่ที่ดี ครูบาอาจารย์ของเราเกิดทางภาคอีสาน เกิดมาพ่อแม่ปรารถนาจะให้บวช พ่อแม่ปรารถนาหวังพึ่งบุญ พ่อแม่ปรารถนาทั้งหมดเลย เราเกิดกันที่ภาคกลาง “อย่าบวชนะ บวชให้บวชได้ ๑๕ วันพอ ห้ามบวชเกินกว่านั้น” นี่เกิดในประเทศอันสมควรและไม่สมควรไง

ถ้าเกิดในประเทศอันสมควร ครูบาอาจารย์เราเกิดในประเทศอันสมควร แม้แต่หลวงตา ท่านพูด ท่านเกิดมาท่านอยากมีครอบครัวของท่าน จนแม่ก็อยากให้บวช พ่อก็อยากให้บวช แต่

ตัวเองก็อยากจะมีครอบครัว อยากจะมีครอบครัว แต่ถึงที่สุด ด้วยน้ำตาของพ่อ ด้วยอำนาจวาสนาบารมี อำนาจวาสนาบารมีของคนเกิดมา มันเกิดมาพร้อมๆ ทั้งๆ ที่ใจเราไม่พร้อม แต่สถานะสังคมแวดล้อมมันบีบให้พร้อม ถ้าบีบให้พร้อม สถานะแบบนั้น นี่อำนาจวาสนาของการเกิดและการตาย

การเกิดเกิดจากบุญบาปเกิดไง แต่คนเกิดมาแล้ว คนเกิดมาแล้ว องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกคนไม่ใช่ดีเพราะการเกิด คนดีเพราะการกระทำ เราเกิดแล้วเราทำคุณงามความดีไง ถ้าเราเกิดมาแล้ว เราเกิดมาเป็นมนุษย์มันเป็นเรื่องที่เพราะอะไร เพราะมนุษย์มีสมอง มนุษย์มีสิทธิเลือกได้ ถ้าเลือกได้ เลือกทำอะไร เลือกทำคุณงามความดีของเรา แต่คุณงามความดีของเรา มันอยู่ที่กิเลส มันอยู่ที่ความนึกคิดของคน

คุณงามความดีดีตรงไหนล่ะ

ดีที่พ่อแม่ชอบไง พ่อแม่ชอบๆ พ่อแม่ก็มีครอบครัวไง

ถ้าดีของธรรมล่ะ ดีของธรรม ดูพระกัสสปะ พระกัสสปะเป็นลูกชายคนเดียว พ่อแม่ก็ปรารถนาให้ครองเรือน เพราะรับผิชอบมรดกตกทอดไป เพราะทรัพย์สมบัติหามาด้วยความทุกข์ความยาก แล้วถ้าจะตายไปโดยไม่มีใครรับสมบัติ นอนตายตาไม่หลับ สุดท้ายก็ให้พระกัสสปะมีครอบครัว พระกัสสปะก็มีครอบครัว

นี่อำนาจวาสนานะ ไปเจอผู้หญิง ผู้หญิงก็คิดเหมือนพระกัสสปะเลย ก็เลยมาสัญญากันว่าเราอยู่พรหมจรรย์ด้วยกัน คืออยู่ในครอบครัว แต่งงานกันโดยนาม แต่เราอยู่กันด้วยพรหมจรรย์แล้วเอาดอกไม้ปักไว้ที่หัวนอน ถือพรหมจรรย์ขอให้สดชื่นตลอดเวลา อุบัติจากพ่ออุบัติจากแม่จนพ่อแม่เสียชีวิตไปทั้งสองฝ่าย แล้วออกบวชร่วมกัน พระกัสสปะเป็นพระอรหันต์ พระกัสสปะเป็นผู้ที่ทำสังคายนา

พระกัสสปะ องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว เขาจะมาเผาศพองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จุดอย่างไรก็ไม่ติดถ้าไม่รอพระกัสสปะมาก่อน พอพระกัสสปะมาแล้วนะ ไฟติดขึ้นมาเองเลย

นี่ไง อำนาจวาสนาของคน พ่อแม่ก็คิดไปอย่างหนึ่ง ธรรมะก็คิดไปอย่างหนึ่ง เราเกิดมาสร้างคุณงามความดี...ใช่ คุณงามความดีทั้งนั้นนะ คนเราไม่ได้ดีที่การเกิด ดีที่การกระทำ แล้วทำ

อะไรละ ถ้าทำอะไร ทำทางโลกก็ได้โลกใจ ทำทางโลก ทำทางโลกก็ได้ลูกได้หลานใจ ทำทางโลกก็ได้ทรัพย์สมบัติใจ

ถ้าทำทางธรรม ทำทางธรรมเราก็จะมาประพฤติปฏิบัติใจ ถ้าทำทางธรรมมาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา บวชเรียนมาแล้วๆ เข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้าเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา

เวลาทางโลกมันก็มีดีและชั่ว เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ก็มีสัมมาสัมมาทิฏฐิ ถ้าเวลาปฏิบัติโดยสัมมาทิฏฐิ มันก็ถูกต้องดังงามขึ้นไป คนเราปฏิบัติธรรมสมควรแก่ธรรม ถ้าปฏิบัติสัมมาทิฏฐิ ๗ วัน ๗ เดือน ๗ ปี อย่างน้อยต้องเป็นพระอนาคามี

เวลาประพฤติปฏิบัติด้วยมิจฉาทิฏฐิ ความเห็นของเรา คูสิ อารุณี เขาเอาไว้ให้ป้องกันตัว อารุณีเขาไม่ได้ให้เอาไว้ทำร้ายตัวเอง สีล สมาธิ ปัญญา เขาเอาไว้ให้ฆ่ากิเลส ไม่ใช่สีล สมาธิ ปัญญา เวลาเกิดปัญญาขึ้นมา ปัญญาขึ้นมา ปัญญานี้กิเลสมันพาใช้ เวลากิเลสพาใช้ก็หลอกลวงตัวเอง ถ้าหลอกลวงตัวเองก็มีมิจฉาทิฏฐิ มิจฉาทิฏฐิก็คือความเห็นผิด ทั้งๆ ที่ปัญญาของเรา ปัญญาของเราทำไมทำลายตัวเราละ ปัญญาของเราทำไมไม่ให้เราก้าวหน้าไปละ ปัญญาของเราทำไมไม่ให้เราก้าวหน้าขึ้นไปละ ทำไมปัญญาของเราทำให้เราหลงผิดละ

คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด มันดีเพราะการกระทำ พระบวชมาแล้ว พระบวชมา หลวงตาท่านพูดประจำ บวชมาโกนหัว โกงผม โกงคิ้ว โกงไปหมดเลย ถ้าโกนถึงกะโหลกศีรษะก็โกนได้ บวชมาด้วยบุญกุศล มันก็บุญกุศลทางโลกใจ พ่อแม่หวังพึ่งพาชายผ้าเหลืองๆ บวชแล้วไปค้าจูนพระพุทธศาสนา

บวชแล้ว คูสิ บวชแล้วตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานมา ภิกษุสงฆ์เราไม่เคยขาดวรรคขาดตอนเลย ถ้าสงฆ์ขาดตอน จะบวชพระต่อเนื่องกันมาไม่ได้ บวชมาแล้วบวชมาค้าจูนศาสนา บวชมาเพื่อศึกษา ศึกษามาแล้วก็มาเป็นมดแดงเฝ้าพวงมะม่วง ของกูๆ ใครแตะต้องไม่ได้ พระไตรปิฎก ธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ใครอย่าแตะๆ แต่หัวใจมันคิดอะไรนะ หัวใจมันมีคุณธรรมขึ้นมาหรือไม่

ถ้าหัวใจมีคุณธรรมขึ้นมา ธรรมะเป็นขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะ ลัทธิธรรมเป็นสาธารณะ เป็นสาธารณะเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนามารื้อสัตว์

ขนสัตว์ รื้อสัตว์ขนสัตว์ด้วยมรรคด้วยผลใจ ด้วยมรรค ด้วยการกระทำใจ ถ้าทำคุณงามความดีขึ้นมา ตบะธรรมมันจะไปแผดเผากิเลสในหัวใจของเราใจ ถ้ามันแผดเผากิเลสในหัวใจด้วยความถูกต้องดีงาม ด้วยเป็นสัมมาทิฐิความถูกต้องดีงาม มันก็เป็นสัจจะเป็นอริยสัจจะ แต่ถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นมา

คูสิ ในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในสมัยพุทธกาลเยอะมากที่พระตระหนี่ถี่เหนียว หวงแหน ไม่ให้ใครเข้ามาในเขตวัด หวงลาภ หวงชื่อเสียง หวงเกียรติคุณ ตกนรกอเวจีทั้งนั้นนะ เวลาตายไป บวชพระ

ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเรา คูสิ ไม่ต้องมาพึ่งพา ท่านออกไปแสวงหา ท่านออกไปเผยแผ่ ท่านออกไปช่วยเหลือเจือจานเขา ออกไปเพื่อประโยชน์กับโลก เวลาครูบาอาจารย์ท่านทำ ท่านทำอย่างนั้น ความเป็นจริงมันเป็นสังฆธรรมใจ

แต่ถ้ามันไม่เป็นสังฆธรรม ตระหนี่ถี่เหนียว “ของกูๆ” ลงนรกทั้งนั้นนะ แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา นี่พูดถึงว่าถ้าคนที่เป็นธรรมๆ พังธรรมๆ คนเราไม่ได้ดีด้วยการเกิด ดีด้วยการกระทำ บวชมาแล้ว บวชมาเป็นบุญกุศลไหม? บวชมาเป็นบุญกุศล พอบวชมา คูสิ ทางโลกเขา คีต ๕ คีต ๘ เราคีต ๒๒๗ เรามีศีลมีธรรม เรามีคุณธรรมในหัวใจ บวชแล้ว บวชแล้วต้องบวชหัวใจ บวชแล้วต้องภาวนาสี ภาวนาขึ้นมาให้มันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมาสิ

ถ้ามันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมา หลวงปู่มั่น หลวงตาท่านบอกว่า แม้แต่นั่งอยู่ต่อหน้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่ถามธรรมะเลย ไม่ถามเรื่องความสงสัยในใจเลย ถ้ามันเป็นความจริงในใจขึ้นมาแล้ว นี่ไง แล้วมันของใคร เป็นของกูหรือเปล่าละ ถ้าของกูๆ ก็มีกูอยู่ใจ มีกู มันก็ทำอะไรไม่ได้ ถ้าเป็นของกูอยู่เพราะมีตัวมีตนอยู่ ถ้ามีตัวมีตนอยู่ มันเกิดทิฐิมานะขึ้นมา มันว่ามันก็ดีเหนือเขา อยู่เหนือเขา ถ้าเหนือเขา

เสมอเขา สำคัญตนว่าเสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา

สูงกว่าเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา

ต่ำกว่าเขา สำคัญว่าต่ำกว่าเขา สำคัญว่าเสมอเขา สำคัญว่าสูงกว่าเขา

นี่มันสำคัญคน ถ้ามีกุ มีกุ ถ้ามีกุแล้วมันได้อะไรละ แต่ถ้ามันมีสติจะความจริงขึ้นมา มันมีคุณธรรมขึ้นมา มันทำลายหมด ทำลายตัวตนของเรา ทำลายตัวตนมันเป็นประโยชน์ของเรา แล้วมันเป็นขึ้นมาแล้วมันมีวิหารธรรม มีศีลธรรม มีคุณธรรมในหัวใจ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถ้าไม่มีกิจจญาณ สัจจญาณจะไม่ปฎิญาณตนว่าเป็นพระอรหันต์ คำว่า “เป็นพระอรหันต์” ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เกิดจากมรรคญาณในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ครูบาอาจารย์ของเรา หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา ท่านต้องมีคุณธรรมของท่าน ถ้าไม่มีคุณธรรม เกิดความสงสัย คุณติ เราเกิดปัญญา บางทีปัญญาเราเกิดขึ้นมา โอ้โฮ! มันแจ่มแจ่มมากเลย พอความคิดใหม่มา ไปแล้ว งงแล้ว แล้วมันรุ่งขึ้น ต่อไปสองวันสามวัน ทีนี้หันรีหันขวางเลย ปัญญาอย่างนั้นหรือ นั่นคือปัญญาหรือ ถ้าปัญญาอย่างนั้นมันเป็นจินตมยปัญญา ปัญญาที่เราฝึกหัดใช้ใหม่

แต่เราพิจารณาซ้ำพิจารณาซากขึ้นมาด้วยสัมมาทิฐิ ด้วยความถูกต้องดีงามของมัน มันจะจางคลายของมัน มันจะปล่อยวางของมัน ปล่อยวางแล้ว ปล่อยวาง ทำพิจารณาบ่อยครั้งเข้าๆ เวลามันสมจเฉทปหาน มันขาด คั่งแขนขาด เวลากิเลสมันขาดออกไปจากใจ เอ็งไม่รู้ว่กิเลสขาดได้้อย่างไรละ เกิดมาเรามีกิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจทุกคน คนที่เกิด คนเกิดคือมีกิเลสทั้งนั้นนะ มีวิชาถึงพามาเกิด เวลาเกิดขึ้นมาแล้วมันหลอกดวงให้เรามาเกิด

คนเราไม่ได้ดีเพราะการเกิด มันเกิดมาเพราะมีเวรมีกรรมใช้ใหม่ พิจารณาซ้ำพิจารณาซากขึ้นมา พิจารณาหลายครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า ธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นอนัตตา สรรพสิ่งเป็นอนัตตา มันเป็นอนัตตาอยู่แล้ว เพราะมันเป็นอนัตตา แต่ของกู ก็ตัวกูมันไม่รู้ไม่เห็น ใจตัวกู ไปรู้ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะใจกูไม่รู้ไม่เห็นขึ้นมา มันก็เลยเป็นอนัตตาอยู่อย่างนั้นไง แต่เวลากูไปรู้ไปเห็นเข้า กูไปรู้ไปเห็นอนัตตาเข้า กูเป็นอนัตตา กูทำลายอนัตตา อ้าว! มันเป็นอย่างไรขึ้นมา นั่นนะ มันเป็นอย่างไรขึ้นมา

นี่ไง ถ้ามันมีคุณธรรม มันเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นอย่างนั้นไง มันมีวิหารธรรมไง มันมีธรรมในหัวใจไง มันมีธรรม ถ้าธรรมไม่มี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบอะไร คุณติ เราระลึกถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาตรัสรู้ธรรม เวลาแสดงศีลธรรม แสดงธรรมจักๆ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรมๆ แล้วธรรมะมีอยู่โดยดั้งเดิมๆ มันมีสติจะมีความจริง แต่ใคร

ไปรื้อไปค้นขึ้นมาละ ถ้ามันไม่มีความรู้ความเห็นอันนั้น ไม่มีมรรคญาณอันนั้น ไม่มีสติปัญญาอันนั้น ใครไปรื้อไปเห็นขึ้นมาละ

เราก็ศึกษากัน ชาวพุทธที่ล้านคน เราก็ศึกษาได้ทั้งนั้นนะ เราเข้าใจเรื่องธรรมะหมดเลย ใจของกูฯ มันปิดไว้ เรารู้ธรรมะ เรารู้ใจ ใจที่ว่าเรารู้ๆ คุณ อารุชเขาเอาไว้ป้องกันตน ใจนี้อารุชไว้ทำลายตัวเอง ของกูฯ ใจกูมันทำลายตัวเอง สำคัญตน สำคัญตนว่ารู้ว่เก่ง สำคัญตนว่ามีปัญญา สำคัญตน ปัญญาอยู่ข้างนอกนุ่นไง เพราะมันไปรู้ ปัญญาองอยู่นุ่น แล้วกูก็สำคัญตนว่ากูรู้ๆ ใจปัญญาก็อยู่ข้างนอกนุ่น นี่ทำลายตัวเอง

แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมาะ ปล่อยวางให้หมด คนเราเกิดมาด้วยอำนาจวาสนาของคน อำนาจวาสนาของคน จริตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน กิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจมันหายบละเอียดแตกต่างกัน ใครมีสิ่งใดที่สุขชอบ ไปสุขชอบในใจ สิ่งที่สุขชอบในใจ เราพิจารณาของเรา เราใช้ปัญญาของเราพิจารณาของเรา เราจะพิจารณากิเลสๆ กิเลสเป็นนามธรรม

จะนั้น เวลากิเลสเป็นนามธรรม จิตสงบแล้วให้เห็นสติปัญญา ๔ เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม เห็นธรรมก็คืออารมณ์ความรู้สึกนั้นแหละ เห็นธรรมก็คือกิเลสนั้นแหละ ลัทธิธรรม ธรรมารมณ์ๆ อารมณ์ที่เกิดขึ้น จิตเห็นอาการของจิต อาการที่เกิดขึ้น อาการที่กระทบ อาการที่หงุดหงิด อาการที่มันกระเทือนหัวใจ เราพิจารณาของเราไปสิ พิจารณาซ้ำแล้วซ้ำเล่าๆ ปัญญามันจะเกิดขึ้นมาของมันไง ถ้าเวลาปัญญามันเกิดขึ้นมา จะทำลายกิเลสที่ไหน จะไปฆ่ากิเลส เหมือนนักเลงเลย จะไปทะเลาะกับเขา จะไปยิงฆ่าเขา ยิงฆ่าเขาเสร็จแล้วติดคุก มันได้อะไรขึ้นมา นี่ก็เหมือนกัน จะฆ่ากิเลสๆ กิเลสมันอยู่ไหนละ

แต่ถ้าเราพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม สติปัญญา ๔ สติปัญญา ๔ เป็นที่อยู่ของกิเลส กิเลสตัดหาความทะยานอยากมันอาศัยสิ่งนั้นนอนเนื่องอยู่กลางหัวใจ แล้วมันก็หลอกลวงในใจตัวนี้ มันก็หลอกลวงให้เราอยู่ในอำนาจของมันอยู่อย่างนี้ เพราะมันหลอกลวงอย่างนี้ เราไม่รู้เท่าทันอย่างนี้ เราถึงได้มาเวียนว่ายตายเกิดกันอยู่ที่นี่ ถ้าพิจารณาซ้ำ พิจารณาซากขึ้นมา พิจารณาต่อเนื่องไปๆ เวลามันขาด คั่งแขนขาด คั่งแขนขาดคือกิเลสมันขาด ออกไปจากใจ ถ้ากิเลสมันขาดออกไปจากใจเป็นขั้นเป็นตอนๆ ขึ้นไป มรรค ๔ ผล ๔ บุคคล ๔ กู

ใจดวงนี้เป็นได้หลากหลายนัก ใจดวงนี้เป็นมาร เป็นเปรต เป็นผี ดกนรกอเวจี มันทำลายเรามาขนาดไหน ทำลายเราแล้วยังไปทำลายคนอื่นต่อเนื่องกันไป เวลาเราพิจารณาขึ้นมา มันเกิดมรรคเกิดผลขึ้นมา มันชำระล้าง มันคายกิเลสออกไปเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป เราก็เป็นคนทำเอง เราเป็นคนทำเอง เราเป็นคนทำเอง เราสมุจเฉทปหาน มันขาดเป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป นี่ไง สังขธรรมๆ เขาเอาไว้ชำระล้างกิเลสไป สิว สมานิ ปัญญา เอาไว้เพื่อประโยชน์ เพื่อสำรอง เพื่อคายกิเลสออกไปไง แต่ถ้ากิเลสมันพลิกแพลงขึ้นมา มันก็เอาสิ่งนี้ “พุทธพจน์ๆ” คำก็พุทธพจน์ สอง คำก็พุทธพจน์

คำว่า “พุทธพจน์” คือตัวเองไม่มีความมั่นใจ ถ้าเป็นพุทธพจน์ความจริงใจ แต่เวลาครูบาอาจารย์ของท่านก็พูดถึงพุทธพจน์ เพราะอะไร เพราะว่าเวลาหลวงปู่มัน เวลาหลวงตา เวลาท่านสิ้นกิเลส กราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบแล้วกราบเล่า เวลาหลวงปู่มันท่านบอกว่าแม้แต่ตัวอักษรท่านจะไม่ตีตัวเสมอเลยนะ ตัวอักษร ตัวอักษรที่สามารถสื่อสารธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ ท่านจะยกให้สูงขึ้นๆ ท่านเคารพขนาดนั้นนะ

ท่านไม่ใช่เคารพแค่พระพุทธรูปนะ เคารพสิ่งที่สื่อสารเรื่องธรรมของพระพุทธรูป ท่านยังเคารพเลยละ ความเคารพในหัวใจ ความเคารพจากจริงใจ มันเคารพโดยสัจจะ เราไม่ใช่เคารพแบบอวดเขา “เคารพพระพุทธรูป เคารพพระพุทธรูป” หลวงตาถึงพูดไป เหยียบหัวพระพุทธรูปไปแล้วแสดงธรรม เหยียบย่าพระพุทธรูปไป ธรรมและวินัยคือศาสดา ธรรมและวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา เหยียบย่ามันไป แล้วอวดแสดงธรรม

แต่เวลาหลวงปู่มัน หลวงปู่เสาร์ ครูบาอาจารย์เราไม่ทำอย่างนั้น ท่านเคารพด้วยหัวใจ นั่นแสดงออกด้วยน้ำใจ น้ำใสใจจริง การแสดงออกด้วยน้ำใสใจจริงเพื่อรู้สัจธรรมแท้ คำว่า “ทำความดี” นะ มันดีจากน้ำใจ ใจของเราเวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันสงบมาได้ มันมีสติปัญญาขึ้นมาได้ น้ำใสใจจริงอันนั้นคือมรรคญาณ เพราะอะไร เพราะน้ำใสใจจริงอันนั้นมันจะไปชำระไอ้ความสำคัญตน ตัวกูของกูในใจนั้นนะ ไอ้กูๆ นั้นนะ

ถ้าทำสมาธิไม่เป็น ไม่รู้จัก ไม่รู้ไม่เห็น ใครทำความสงบของใจได้นั้นคือตัวมัน แล้วตัวมันสำคัญตนนัก ขนาดทางโลกยังเกิดทิฐิมานะจะเอาชนะจะคะคานกัน แล้วเวลาเข้าไปรู้ไปเห็นขึ้นมา มันจะเกิดความสำคัญตนมากน้อยขนาดไหน แต่ถ้าเรามีสติมีปัญญา มีสังขธรรมอันนั้น เราเห็นว่าอันนี้โลกเขารู้กับเราไม่ได้หรอก

เวลาครูบาอาจารย์ท่านประพฤติปฏิบัติดีนะ ท่านไม่อยากคุยกับใคร ถ้าคุยไปเขาบอกมึงบ้า เพราะมันเหนือโลก ในโลกไม่มี ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านจะคุยกัน ท่านคุยกันด้วยนักปฏิบัติด้วยกัน ถ้านักปฏิบัติด้วยกัน เขาคุยกัน เขาเข้าใจกัน ชุ่มมสากจุกา เอตมมุงคลมุตตมฺ ingsัจจรรณอันนั้น แล้วมันหากคนคุยลำบาก เรามีแต่สภากาแพตั้งอยู่เคลื่อนเลยเมืองไทย มีแต่สภากาแพ ธรรมะสภากาแพนะ จี้โม้ แต่สังจจรรณอันนี้ สังจจรรณอันนี้ เรา ชุ่มมสากจุกา เอตมมุงคลมุตตมฺ ใครจะคุยกับใคร

เวลาหลวงตาท่านไปคุยกับหลวงปู่แหวน เวลาครูบาอาจารย์ท่านสนทนาธรรมกัน ท่านสนทนาธรรมกันด้วยสังจจรรณ ด้วยความจริงอันนี้ไง นี้ไง ถ้ามันเป็นความจริง เป็นความจริงอย่างนี้ ถ้าหัวใจเป็นธรรม เป็นธรรมเพื่อประโยชน์กับหัวใจดวงนี้ แล้วมันมีน้ำใสใจจริงใจ มันมีวิหารธรรม มีความจริงในใจ มันมั่นคง ไม่หวั่นไหวไปกับกระแสโลก โลกเป็นอย่างนั้น เราต้องอยู่กับโลกนะ ถ้าเรามีสติปัญญา เราอยู่กับโลก ไม่เหยียบย่ำใครทั้งสิ้น

ที่พูดนี้พูดให้เหยียบย่ำกิเลสเรา เหยียบย่ำกิเลสในใจของเราเพื่อประโยชน์กับเรา เอาอันนี้ อุตตา หิ อุตตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน เอวัง